

مقایسه نتایج معاینه‌ی دو دستی و سونوگرافی در تعیین اندازه‌ی رحم در رحم‌های بزرگ شده غیر حامله

دکتر جعفر نصحی^۱، دکتر مه‌ری ثلاثی^۲

خلاصه

سابقه و هدف: تخمین اندازه‌ی رحم بزرگ شده غیرحامله در معاینه‌ی دو دستی از طریق مقایسه با اندازه‌ی رحم حامله (برحسب هفته‌های حاملگی) در برنامه ریزی درمانی برای این بیماران نقش مهمی دارد. در گروهی از بیماران مانند افراد چاق و نیز کسانی که برای معاینه همکاری ندارند از تعیین اندازه‌ی رحم توسط سونوگرافی استفاده می‌شود. مطالعه حاضر جهت تعیین میزان همبستگی بین اندازه‌ی رحم در سونوگرافی با اندازه‌ی رحم در معاینه‌ی دو دستی در رحم‌های بزرگ شده غیر حامله در سال ۱۳۸۱ در بیمارستان شهدای تجریش طراحی شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی از نوع تعیین همبستگی ۴۹ بیمار کاندید عمل هیستریکتومی شکمی به روش نمونه‌گیری ساده انتخاب شده و اندازه‌ی رحم توسط معاینه‌ی دو دستی تخمین زده شد و سپس برای بیماران سونوگرافی رحمی انجام شد. پس از هیستریکتومی نیز ابعاد رحم در اتاق عمل ثبت شد. نتایج حاصل از مطالعه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و فرمول رگرسیون خطی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: محدوده سنی افراد مورد مطالعه بین ۳۵-۵۶ سال و متوسط سنی 45.3 ± 0.4 سال بود. بین طول و پهنای رحم در سونوگرافی و تخمین اندازه‌ی رحم در معاینه‌ی دو دستی ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($r=0.71, P<0.001$). هم چنین در صورتی که فقط طول رحم در نظر گرفته شود معادله به صورت: طول سونوگرافیک رحم $\times 0.165 =$ اندازه‌ی رحم (در معاینه‌ی دو دستی) به دست می‌آید. از طرف دیگر اندازه‌ی واقعی رحم پس از هیستریکتومی با طول سونوگرافیک رحم ارتباط معنی‌داری داشت ($r=0.7, P<0.001$).

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: بین اندازه‌ی رحم در معاینه‌ی دو دستی و ابعاد سونوگرافیک رحم ارتباط معنی‌داری وجود دارد و در بیمارانی که معاینه‌ی دو دستی با اشکالاتی مواجه است اندازه‌ی سونوگرافیک رحم می‌تواند تخمینی از اندازه‌ی رحم بر حسب هفته ارائه دهد.

واژگان کلیدی: اندازه‌ی رحم، سونوگرافی، معاینه‌ی دو دستی

مقدمه

هفته‌های حاملگی) انجام می‌گیرد. در گروهی از بیماران شامل زنان چاق و افرادی که برای معاینه همکاری ندارند یا مقاومت جدی نشان می‌دهند و افرادی که نزدیکی جنسی نداشته‌اند معاینه موفقیت‌آمیز نخواهد بود (۶) و چنانچه دانستن اندازه‌ی رحم در برنامه‌ریزی درمانی یا انتخاب روش جراحی در این بیماران تعیین کننده باشد، پزشک ناچار است از تعیین ابعاد رحم توسط سونوگرافی استفاده نماید. به همین دلیل تخمین اندازه‌ی رحم بزرگ شده غیر حامله بر حسب هفته‌های

بررسی اندازه‌ی رحم یکی از معاینات متداول می‌باشد و در شرایط خاصی مانند خونریزی‌های غیرطبیعی، احساس فشار در لگن، لمس توده در پایین شکم، پی‌گیری فیبروم رحمی و روش درمان آن، انتخاب راه واژینال برای هیستریکتومی و کورتاژ تخلیه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است (۵-۱).

تخمین اندازه‌ی رحم بزرگ شده غیر حامله در معاینه‌ی دو دستی از طریق مقایسه با اندازه‌ی رحم حامله (بر حسب

^۱متخصص زنان و زایمان، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲دستیار زنان و زایمان، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی